

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 นั้น ได้ให้นิยาม “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) ไว้ดังนี้ธรรมาภิบาล คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

อรพินท์ สพโชคชัย (2541: 55) ใช้คำว่า “กลไกประชารัฐ” หมายถึงการกระทำกระบวนการหรืออำนาจในการบริหารการปกครองซึ่งเมื่อใช้กับรัฐแล้วก็น่าจะมี ความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่าภาครัฐ(State) อาจหมายถึงทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civildservice)

อานันท์ ปันยารชุน (2541: 5) ได้ให้ความหมาย ของธรรมาภิบาลว่า เป็นผลลัพธ์ของ การจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การ ผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกัน ได้โดยสาระธรรมรัฐหรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่า นโยบายที่กำหนดไว้ จะได้ผล หมายถึง การมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะ สามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542 :98) ได้ให้ความหมาย ของธรรมาภิบาลว่า การที่กลไกของ รัฐทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพสะอาดโปร่งใสและรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

บวรศักดิ์ อุวรรณโน (2542 : 10) ได้ให้ความหมาย ของธรรมาภิบาลว่าเป็นระบบ โครงสร้างกระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2542: 103) ได้ให้ความหมาย ของธรรมาภิบาลว่า เป็นรัฐที่มุ่งความ ดึงดูดความมีศีลธรรมเป็นจุดหมายสูงสุดความมั่นคงของรัฐมีไว้เพื่อกระจายทรัพย์สินไปสู่คนทุก คนทุกหมู่เหล่าไม่ให้เดือดร้อนด้วยเรื่องการอุปโลกบริโภคนโยบายด้านเศรษฐกิจนั้นต้อง ได้ ทรัพย์สิน มาด้วยความชอบธรรมและมีส่วนเกื้อกูลประชาชนการใช้ทรัพย์สิน ก็ต้องใช้โดยธรรมมุ่งสิ่ง ที่เป็นธรรมเป็นความดีสนับสนุนให้คนประพฤติดีคนควรบูชาความดีไม่ใช่ทรัพย์สินด้วยเหตุนี้ธรร มาภิบาลจึงมุ่งเน้นสร้างคนให้มีคุณงามความดีมากกว่าจะเน้นระบอบการปกครอง

ปรีชญา เวสารัชช์ (2542 : 45) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึง กลไกการทำงานของหน่วยงานใด ๆ ไม่ว่ารัฐบาลระบบราชการหรืออะไรก็ตามที่มีรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการที่ดีโดยพิจารณาถึงสามเรื่องหลัก ๆ ได้แก่หลักการที่ดีวิธีการที่ดีและ ผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วยคือจะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลเป็นธรรมโปร่งใสและมีความ รับผิดชอบ

โดยสรุป ธรรมาภิบาลเป็นหลักการ การทำงานเพื่อบริหารงานจัดการทรัพยากรองค์กร แนวใหม่ ที่ก่อให้เกิดความซื่อตรง ความเป็นธรรม ความสุจริต ซึ่งการสร้างธรรมาภิบาลให้ เกิดขึ้นมานั้นต้องอาศัยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2546 : 60-64) ได้สรุปสาระสำคัญอันเป็นหลัก
พื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม
ที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม
ที่ดี พ.ศ. 2542 ด้วยหลัก 6 ประการดังนี้

1. หลักนิติธรรม

ความหมายของนิติธรรมได้แก่กฎระเบียบข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็น
ข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้กฎระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับ
จากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กรกฎและข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิก
ในองค์กรรวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย

1.1 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร

1.1.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กรเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับสิทธิ
เสรีภาพบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กรรวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมใน
การบริหารแบบประชาธิปไตย

1.1.2 พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นตัวชี้วัดกฎ
ข้อบังคับระเบียบต่างๆมีความเป็นธรรมสามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีและมีการ
ปรับปรุงกฎข้อบังคับและระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงก็จะป็นดัชนีชี้วัด
ที่สำคัญประการหนึ่ง

1.1.3 องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่าง
รวดเร็วโปร่งใสตรวจสอบได้และได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่มี
ความเป็นธรรมมีความประพฤติสุจริตปราศจากคอร์ปชั่นนอกจากนี้ขนาดองค์กรอัตรากำลังคน
และงบประมาณจะลดลง

1.1.4 สภาพสังคมในองค์กรมีข้อร้องเรียนคดีความและการฟ้องร้อง
รวมทั้งสถิติการทำผิดกฎต่างๆลดลงคนในองค์กรตระหนักในสิทธิหน้าที่เสรีภาพของตนเองรู้
และเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับและมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในการแสดงความคิดเห็นใน
กรณีต่าง ๆ

2. หลักคุณธรรม

ความหมายของคุณธรรมหมายถึงการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามการ
ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์จริงใจขยันอดทนมีระเบียบวินัยประกอบ

อาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติเป็นพลเมืองดีคือปฏิบัติตามจรรยาบรรณได้แก่

สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์

ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง

ขันติ คือ การอดทนอดกลั้นและการอดออม

จาคะ คือ การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต

2.1 แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม

2.1.1 สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเริ่มจากเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

2.1.2 รมรณรงค์ใช้หลักคุณธรรมอย่างกว้างขวางจริงจังโดยเริ่มจาก ผู้บังคับบัญชา

2.1.3 รมรณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแกโดย ผู้มีอำนาจเหนือกว่ารวมถึงการยอมรับเชิดชูให้เกียรติและการให้ Incentives ในรูปแบบต่าง ๆ

2.1.4 องค์กรระดับต่างๆมีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก ด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

2.1.5 ทุกหน่วยงานภาครัฐควรมีหลักจริยธรรมของตนเองหรือจริยธรรม แต่ละสาขาวิชาชีพอย่างเปิดเผย

2.2 ตัวชี้วัดหลักคุณธรรม

2.2.1 การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ทั้งในและ นอกองค์กรลดลง

2.2.2 คุณภาพชีวิตของคนในองค์กรมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากร ในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3 องค์กรมีเสถียรภาพอยู่กันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

3. หลักความโปร่งใส

ความหมายของความโปร่งใสหมายถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความ โปร่งใสตรวจสอบได้เช่น บุคลากร ในองค์กรรู้ขั้นตอนวิธีการทำงานที่จะติดต่อกันและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงานบริหารเงินบริหารคน และมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กรเช่นมีการกระจายข่าวรายวันหรือรายสัปดาห์ให้สมาชิกใน องค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

3.1 แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

- 3.1.1 สํารวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความโปร่งใสที่ต้องการจากบุคลากร
- 3.1.2 บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539
- 3.1.3 ปรับปรุงระบบเอกสารระบบสารสนเทศให้เป็นระเบียบสะดวกต่อการใช้งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน
- 3.1.4 จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่ายสะดวกต่อการติดต่อกันของหน่วยงานประชาชน
- 3.1.5 มีระบบประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร
- 3.1.6 สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

3.2 ตัวชี้วัดความโปร่งใส

- 3.2.1 สํารวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ
- 3.2.2 จำนวนเรื่องกล่าวหาหรือเรียนการถูกสอบสวนลดลง
- 3.2.3 เกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับ
- 3.2.4 องค์กรมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะ

4. หลักความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบหมายถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมายระเบียบขององค์กรปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่สังคมประชาชนและประเทศชาติโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญรวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียหายตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

4.1 แนวทางในการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

- 4.1.1 ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

4.1.2 สร้างความรับผิดชอบของตนเองโดยใช้การมีส่วนร่วมมีระบบตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

4.1.3 ส่งเสริมผู้มีความสามารถโดยการให้รางวัลและลงโทษที่เหมาะสมรวมทั้งในการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่น ๆ

4.2 ตัวชี้วัดเรื่องความรับผิดชอบ

4.2.1 ได้รับการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง

4.2.2 ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.2.3 คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณความถูกต้องครบถ้วนรวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานและจำนวนการเรียกร้องหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

5. หลักความมีส่วนร่วม

ความหมายของความมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจรวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

5.1 แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม

5.1.1 องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนพร้อมทั้งออกกฎระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติรวมทั้งพัฒนากลไกระบบการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

5.1.2 กระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ

5.1.3 รมรงค์และประชาสัมพันธเพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5.1.4 จัดทำข้อมูลชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.5 แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้ทราบพร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัติ
นั้น ๆ

5.1.6 สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

5.2 ตัวชี้วัดหลักความมีส่วนร่วม

5.2.1 ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่างๆรวมถึงการประหยัดงบประมาณ

5.2.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ

5.2.3 จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือเสนอข้อคิดเห็นจากบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง/ประชาชนในการดำเนินการเรื่องต่างๆรวมถึงคุณภาพของการมีส่วนร่วม

6. หลักความคุ้มค่า

ความหมายของหลักความคุ้มค่าหมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมรวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

6.1 แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

6.1.1 การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม

6.1.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียวเพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว

6.1.3 ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากรประหยัดเวลาภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

6.1.4 กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน

6.1.5 สร้างระบบความคุ้มค่าและรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อการตรวจสอบ

6.1.6 นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

6.1.7 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

6.1.8 รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร

6.1.9 ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ

6.1.10 การติดตามและประเมินผลการทำงาน องค์กรจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงานเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบดูว่าผลงานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพงานที่กำหนดไว้หรือไม่

6.1.11 จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.1.12 ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

6.1.13 ให้รางวัลหน่วยงาน/กลุ่ม/บุคลากรที่ดำเนินการในวิธีดังกล่าวได้อย่างถูกต้องคุ้มค่าที่สุด

6.2 ตัวชี้วัดในหลักความคุ้มค่า

6.2.1 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6.2.2 ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเครื่องมือที่ควรนำมาใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน

7.1 ความหมายของการดำเนินงาน

มีผู้อธิบายความหมายของการดำเนินงานไว้ดังนี้

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2545 : 16) อธิบายว่า การดำเนินงานมีความหมายเช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของสิ่งที่มีชีวิตที่แสดงออกโดยอาจจะสังเกต ได้จากการกระทำหรือจากการปฏิบัติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2545 : 30) ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานไว้ว่า เป็นการกระทำด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกายรวมทั้งการปฏิบัติและพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่งๆหรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไปการดำเนินงานเป็นพฤติกรรม ต้องอาศัย ทั้งทางความรู้ และทัศนคติ สามารถประเมิณผลได้ง่าย

7.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน มีดังนี้

7.2.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลคุณลักษณะประชากร หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) ลักษณะประชากรเป็นลักษณะที่ช่วยให้เห็นถึงภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ อายุเชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจสังคม สถานที่อยู่อาศัย ขนาดครอบครัวตลอดจน สิ่งอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะประชากรอย่างเดียวยังไม่เป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะแสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องคือ ความรู้ ความสามารถ และลักษณะทางจิตวิทยา

2) ลักษณะด้านความสามารถ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาเลือกคนเพื่อมาดำเนินงาน ความรู้ความสามารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความพยายามในการทำงานเป็นแรงจูงใจขั้นต้นที่มีผลกระทบต่อไหวพริบของบุคคลที่เอาชนะสภาพแวดล้อมได้ บุคคลที่รู้สึกว่ามีความรู้ความสามารถในงานของเขา สามารถคิดได้ว่าเขาจะทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้นความรู้ความสามารถแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านสมอง ซึ่งบ่อยครั้งได้ใช้ผลการเรียนเป็นเครื่องชี้วัดถึงแนวโน้มของความรู้ความสามารถด้านสมองและการปฏิบัติงาน

3) ลักษณะด้านจิตวิทยาเป็นการแสดงแนวโน้มของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม ลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้ เช่น ทัศนคติ การรับรู้ ความต้องการและบุคลิกภาพเป็นต้นอย่างไรก็ตามความสำคัญของคุณลักษณะประชากรเหล่านี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความจำเป็นแต่ละงานซึ่งเซอร์เมอร์ฮอร์น และคณะ เห็นว่า คุณลักษณะประชากรจะต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละงาน เพื่อที่จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

4) ความพยายามในการทำงานคุณลักษณะประชากรที่มีความเหมาะสมกับความจำเป็นของงานนั้น ยังไม่สามารถที่จะทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูง ทั้งนี้ยังมีตัวแปรหนึ่งที่สำคัญและต้องมีก็คือ ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนา ที่จะปฏิบัติงานนั้นคือ ต้องมีแรงจูงใจที่จะทำงาน เป็นแรงผลักดันภายในตัว

บุคคลที่มีผลโดยตรงและคงไว้ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

5) การสนับสนุนจากองค์กร ในการปฏิบัติงานของบุคคล จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติอยู่กับบุคคลที่มีลักษณะบุคคลตรงกับความเป็นของงานและได้รับการจูงใจในระดับสูง อาจไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดีหากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงานหรือที่เรียกว่าข้อจำกัดด้านสถานการณ์ เช่น ขาดเวลาที่จะทำงานงบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ระดับความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น

สรุปได้ว่า การดำเนินงานเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาโดยการนำความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่องานมาเป็นองค์ประกอบในการแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานได้แก่ คุณลักษณะประชากร ความรู้ ความสามารถของบุคคล ความพยายามในการทำงาน การสนับสนุนจากองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

สมพงศ์ เกษมสิน (2523 : 140) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงส่วนการปกครองของประเทศหรือรัฐซึ่งทำหน้าที่สำคัญที่รับผิดชอบในการดำเนินเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาชนในท้องที่หรือในขอบเขตแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะและเป็นการสมควรที่จะมอบเรื่องดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร โดยมีฐานะเป็นรองจากการบริหารของรัฐบาลในส่วนกลาง

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร (2525 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นให้มีอำนาจปกครองตนเองมีสิทธิตามกฎหมายและมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2537 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คืออำนาจหน้าที่ที่จะกำหนดและการบริหารกิจการภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดและขนาดของพื้นที่ที่อยู่นี้อยู่ภายในประเทศและมีขนาดเล็กกว่าประเทศและยังอธิบายไว้เพื่อเติมอีกว่าการ

ปกครองท้องถิ่น คือ การบริหารงานทางการเมืองของหน่วยงานย่อยพื้นที่และประชากรของประเทศซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด

ทวี พันธวาสิฎฐ์ (2537 : 108) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนที่มีองค์การเกิดขึ้นทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารงานมีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจและสภาพของท้องถิ่นเป็นองค์กรที่สำคัญ

ลิขิต ธีระเวคิน (2540 : 386) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระและได้รับอำนาจโดยอิสระโดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลางแต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

จากนิยามที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่อยู่ภายใต้หน่วยการปกครองระดับประเทศในประเทศที่เป็นรัฐเดี่ยวและอยู่ต่ำกว่าหน่วยการปกครองระดับมลรัฐในประเทศที่เป็นรัฐรวมโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองดังกล่าวมีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นของตนและได้รับการรับรองให้มีอำนาจหน้าที่ที่จะใช้ดุลยพินิจในเรื่องสำคัญ ๆ ได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐบาลกลางหรือมลรัฐซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดหรือจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวในแง่ประชาธิปไตยว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ (พรชัย เทพปัญญา และคณะ. 2537 : 5-7)

1. เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำให้ได้หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาได้ในลักษณะเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการให้ เช่น ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต

2. เพื่อปฏิบัติที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง เนื่องจากการดำเนินชีวิตของบุคคลอาจจะเกิดการขัดแย้งกันเพราะความคิดเห็นและผลประโยชน์แตกต่างกันซึ่งอาจจะมีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างมีเหตุผล หรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง หรืออาจมีการตัดสินบน หรือมีการต่อสู้กัน กรณีเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ปัญหาโดยการเป็นผู้วาง

กฎเกณฑ์ควบคุมการจัดแย้ง เป็นผู้ประนีประนอมหรือแบ่งผลประโยชน์หรือเป็นผู้ตัดสินกรณีพิพาทซึ่งสองกรณีต้องเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินนั้น

3. เพื่อการแบ่งเบาภาระและการเป็นตัวแทนของของแต่ละส่วนของประเทศการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลางให้ท้องถิ่นจัดการปกครองที่พัฒนาแล้วนั้น ถือว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนของประเทศส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ อย่างเช่น ชาวอเมริกามีความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยหรือแม้แต่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัสเซียก็คาดหวังไว้เช่นเดียวกันแต่อาจจะดำเนินการแตกต่างกันเท่านั้น

ซวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจาก รัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่าง รอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบคอบประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมี

ส่วนร่วม ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือก เข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

จากวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นพอจะสรุปได้ว่า เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ด้วบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและเพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

3. ประโยชน์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาประโยชน์ที่ได้จากการปกครองท้องถิ่นนั้นอาจถือตามแนวความคิดของ Montesquieu and Lennart Lundquist (อ้างถึงใน พรชัยเทพปัญญาและคณะ. 2537 : 14-15) ดังนี้

3.1 แนวคิดของมองเตสกีเออ มองเตสกีเออ นักปรัชญาเรื่องนามฝรั่งเศส สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้เขียนบทความสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นในยุโรปสมัยนั้นสรุปความ ได้ว่า การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็ง จะสามารถต่อต้านคลื่นการปฏิวัติรัฐประหารได้และการปกครองท้องถิ่นที่มีอิสระจะช่วยส่งเสริมให้สถาบันการเมืองต่าง ๆ ในยุโรปมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดของมองเตสกีเออ เหมาะกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบันเพราะในประเทศเหล่านั้นมีการปฏิวัติหรือรัฐประหารบ่อยที่สุดดังนั้นถ้าการปกครองท้องถิ่นของประเทศดังกล่าวนั้นเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีการศึกษาสูง ได้รับความคุ้มครองสิทธิของพวกเขาพวกเขาจะรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองและกระตือรือร้นในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยแล้วสภาพของประชาชนดังกล่าวจะขัดขวางการเกิดปฏิวัติหรือรัฐประหารได้ดีที่สุด เพราะไม่มีใครคิดอยากจะทำ หรือถ้ามีใครจะกระทำจะต้องได้รับการต่อต้านอย่างจริงจัง

3.2 ประโยชน์ตามแนวคิดของลันด์ควิสต์ลันด์ควิสต์ ได้เขียนไว้ในหนังสือวิถีทางและเป้าหมายของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีประโยชน์ในการช่วยส่งเสริมเสรีภาพ ความเจริญก้าวหน้าและเสถียรภาพ

ประโยชน์เรื่องเสรีภาพนั้นดูได้จากการที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งผู้ปกครองท้องถิ่นและเลือกนโยบายที่จะนำมาใช้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นย่อมแสดงออก

ได้ตามสิทธิของเขาส่วนประโยชน์ในด้านความเจริญก้าวหน้าของสังคมนั้นดูได้จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในประเทศแถบยุโรปตะวันตกโดยทั่วไปว่า ท้องที่ใดมีการปกครองท้องถิ่นจะมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและการคมนาคมเจริญก้าวหน้ากว่าท้องที่ที่ไม่มีการปกครองท้องถิ่นเหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าการปกครองท้องถิ่นสามารถช่วยให้การบริหารงานตรงตามความต้องการของประชาชนและผู้บริหารงานจะรับผิดชอบต่อประชาชนมากกว่าการบริหารงานโดยตัวแทนของรัฐบาลหรือข้าราชการ

3.3 ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น โดยทั่วไป อาจสรุปได้เป็น 2 ประการ คือ (ลิขิต ชีรเวคิน. 2540 : 103)

3.3.1 ประโยชน์ในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองในชาติขึ้นได้โดยการที่การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานทางการเมืองและเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองเป็นเบื้องต้นตลอดจนเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาการทางการเมือง ถ้าการปกครองท้องถิ่นประสบความสำเร็จแล้วย่อมมีผลกระทบไปถึงการพัฒนาการทางการเมืองด้วยดังนั้นการปกครองท้องถิ่นและการพัฒนาการทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นและเมื่อการเมืองของประเทศเป็นแบบประชาธิปไตยการปกครองท้องถิ่นก็จะมีส่วนพัฒนาการเมืองระบบประชาธิปไตยด้วยเพราะการปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองดังได้กล่าวมาแล้ว

3.3.2 ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม การพัฒนาสังคมจะต้องกระทำทั้งสามด้าน คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจและด้านการเมือง การปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมมากในด้านการเมืองตามที่ได้กล่าวมาแล้วส่วนด้านสังคมและเศรษฐกิจการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นต้องการอะไรก็จะทำโครงการพัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เช่น การบริการสังคมหรือด้านเศรษฐกิจเช่น การจัดตลาดในชุมชน เป็นต้น โดยคนในท้องถิ่นได้ร่วมกันเสียสละเอื้อเฟื้อต่อสังคมภายใต้การชี้แนะและการให้ความช่วยเหลือจากส่วนกลางก็จะทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นดีขึ้น อีกทั้งบ้านเมืองก็เจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีประโยชน์ทั้งด้านการเมืองและการพัฒนาสังคม โดย ด้านการเมืองนั้นประชาชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่น สามารถกำหนดตัวผู้มาปกครองได้เองควบคุมผู้ปกครองได้และสามารถตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองระดับท้องถิ่นได้อย่าง

ใกล้ชิด ส่วนด้านการพัฒนาสังคมนั้นเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านการเมืองกล่าว คือการกำหนดนโยบายของผู้ปกครองจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงไปตรงมาซึ่งเมื่อปัญหาของท้องถิ่นได้รับการแก้ได้อย่างถูกต้องโดยคนของท้องถิ่นเองแล้วเท่ากับว่าเป็นการพัฒนาสังคมท้องถิ่นได้

4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา (2546:5 - 12) เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลจึงเป็นระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง เป็นที่นิยมในระบอบการเมืองการปกครองของทุกประเทศ ประชาชนจะมีบทบาทสำคัญในการเสนอตัวสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นคณะผู้บริหารและประชาชนในท้องถิ่นจะใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งบุคคลที่เห็นชอบและสนับสนุน ควบคุมให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายนั้น ๆ จึงถือได้ว่า การปกครองเทศบาล เป็นระบบการปกครองตนเองของคนในท้องถิ่น สนองต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ส่งเสริมการปกครองตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

5. บทบาทหน้าที่ทั่วไปของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน แบ่งอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ 2 ส่วน คือ หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ ที่จะเลือกปฏิบัติ ดังนี้

5.1 เทศบาลตำบล

- 5.1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 5.1.2 ให้มีสะพานทางบกและทางน้ำ
- 5.1.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 5.1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 5.1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- 5.1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษา
- 5.1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

5.1.8 บำรุงศิลปะ จารีต ประเพณี

5.1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล (8)(9)
เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. เทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 11)

5.2 เทศบาลเมือง

5.2.1 กิจการตามที่ระบุไว้ใน (มาตรา 50)

5.2.2 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

5.2.3 ให้มีโรงฆ่าสัตว์

5.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์ และรักษาคนเจ็บไข้

5.2.5 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

5.2.6 ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ

5.2.7 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

5.2.8 ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อ ท้องถิ่น (พ.ร.บ.
เทศบาล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2517 มาตรา 3)

5.3 เทศบาลนคร

5.3.1 กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53

5.3.2 จัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

5.3.3 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

5.3.4 การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ
และสถานบริการอื่น ๆ

5.3.5 จัดการเกี่ยวกับที่อยู่และการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

5.3.6 จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

5.3.7 การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

5.3.8 การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว (พ.ร.บ. เทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ.
2542 มาตรา 12)

กฎหมายกำหนดไว้ว่า อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ตกเป็น
ของคณะเทศมนตรี ส่วนราชการภูมิภาคที่ประชาชนในเขตเทศบาลต้องติดต่อขอรับบริการก็
คือ ที่ว่าการอำเภอ ผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลหน่วยการ
ปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาเทศบาล

ส่วนฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะเทศมนตรี โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบการจัดองค์การเพื่อบริหารงานประจำของเทศบาล เป็นการแบ่งส่วนงานตาม ลักษณะหน้าที่ของงานออกเป็นส่วนย่อย ๆ เช่น สำนักปลัดเทศบาล ฝ่ายคลัง ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายช่าง และฝ่ายการประปา เป็นต้น เทศบาลทั้ง 3 ประเภท มีโครงสร้างของ องค์การเหมือนกัน แต่แตกต่างกัน ที่ขนาดของสภาเทศบาลและจำนวนเทศมนตรีในคณะ เทศมนตรี พิจารณาได้ดังนี้

1. เทศบาลตำบล มีสภาเทศบาล 12 คน คณะเทศมนตรี มีนายกฯ 1 คน
เทศมนตรี 2 คน
2. เทศบาลเมือง มีสภาเทศบาล 18 คน คณะเทศมนตรี มีนายกฯ 1 คน
เทศมนตรี 3 คน
3. เทศบาลนคร มีสภาเทศบาล 24 คน คณะเทศมนตรี มีนายกฯ 1 คน
เทศมนตรี 4 คน

6. ความหมายของเทศบาล

เทศบาล หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นของรัฐบาลแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นตาม กฎหมาย พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ตามกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลเป็นทบวงทาง การเมือง จึงทำให้เทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถทำนิติกรรม สัญญาได้เทศบาล แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสภาเทศบาล โดยมีจำนวนที่กฎหมายกำหนดและมาจากการเลือกตั้งของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต เทศบาลนั้น ๆ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดขึ้น โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และ เทศบาลนคร การยกฐานะการเปลี่ยนชื่อ หรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลให้กระทำโดยพระ ราชกฤษฎีกาต่อมาใน พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ได้บัญญัติให้เทศบาลมีรูปแบบการบริหาร 2 รูปแบบ ประกอบด้วยสภาเทศบาลและ นายกเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง

7. ความสำคัญของเทศบาล

7.1 เป็นหน่วยงานในสังกัดราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ ฝึกหัด

หรือปูพื้นฐานการเมืองการปกครอง และการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชน

7.2 เป็นหน่วยงานที่แบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยประชาชนในเขตเทศบาลบริหาร
กันเอง

7.3 เป็นหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการของประชาชนใน
เขตเทศบาล

7.4 เป็นหน่วยงานการบริหารท้องถิ่นรูปแบบแรกภายใต้การปกครองระบบ
ประชาธิปไตยของไทย โดยมีวิวัฒนาการสืบเนื่องมาจากความคิดในการปกครองท้องถิ่น
รูปแบบเทศบาล (Municipality) มาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 6 ครองราชย์ พ.ศ. 2453 ถึง พ.ศ. 2463

7.5 ประชาชนสนใจ คำนึง และรู้จักกันมากมีจำนวนมากรองจากรูปแบบองค์การ
บริหารส่วนตำบล

7.6 รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยได้ให้ความสำคัญกับรูปแบบเทศบาล ด้วยการแก้ไข
ปรับปรุงเสมอมา เห็นได้จากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลักของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติ
เทศบาล พ.ศ. 2496 จำนวนหลายฉบับล่าสุดคือ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543

7.7 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 รูปแบบเทศบาลสอดคล้องกับการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยภายใต้ระบบรัฐสภาที่หัวหน้าฝ่ายบริหารหรือนายกเทศมนตรีมาจากการ
เลือกตั้งทางอ้อม

7.8 หลังจากแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 แล้ว ทำให้เทศบาลเป็นรูปแบบเดียวเท่านั้นที่
เปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสเลือกด้วยการลงประชามติว่าจะเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
โดยตรงหรือทางอ้อมและยังกำหนดเงื่อนไขให้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง เมื่อเทศบาล
หมดวาระ เป็นต้น

7.9 เทศบาลได้รวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง เห็นได้จากการรวมตัวเป็น
สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ส.ท.ท.)

7.10 เทศบาลปัจจุบัน มีการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนทั้งนายกเทศมนตรีและ
สภาเทศบาล

8. หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล

เทศบาลนครท้องถิ่นที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลได้ จะต้องมียกฐานะดังนี้

8.1 เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

8.2 ราษฎรอาศัยอยู่กันหนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

8.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลจะเห็นได้ว่าเทศบาลเป็นองค์กรภาครัฐที่มีโครงสร้างการบริหาร 2 ฝ่าย

9. รูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม. (2546 : 169 - 170) ได้กล่าวถึงความเป็นมาและอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวมซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลแทนประกาศ คณะปฏิบัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศโดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

9.1 รูปแบบ “ สภาตำบล ” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

9.2 รูปแบบ “ องค์กรบริหารส่วนตำบล ” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43) หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนหมื่นบาทถ้วนอาจจัดตั้งเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์กรบริหารส่วนตำบลไว้ด้วยองค์กรบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบล และประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบล ไปเป็นขององค์กรบริหารส่วนตำบล ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลและเลือกตั้งนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล จากประชาชนโดยตรง ซึ่งองค์กรบริหารส่วนตำบล หรือ

อบต. มีความสำคัญดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.2547 : 1)

9.2.1 เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน และชุมชนตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

9.2.2 เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงาน ภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนาจความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

9.2.3 เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและฝ่ายบริหาร คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ปัญหาและการพัฒนาตำบล หมู่บ้านตรงกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชน

9.2.4 เป็นองค์กรส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างขวางมากนัก ทำให้ประชาชนมองเห็น ภาพรวมอย่างชัดเจนและมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก

9.2.5 เป็นองค์กรสร้างผู้นำทางการเมืองที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองในระดับต่าง ๆ รวมทั้งในระดับชาติต่อไป

9.2.6 เป็นองค์กรส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบ ประชาธิปไตย

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจุบันมีลักษณะ โครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ปัจจุบัน ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีดังนี้

1) โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้าน ละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบล ไคมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วน ตำบลไคมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2) โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายก องค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และเลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

10. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

10.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

10.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

10.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลและกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

10.4 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

10.5 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการองค์การบริหารส่วนตำบล

10.6 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

10.7 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

10.8 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

10.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น

11. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

11.1 พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)

11.2 มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 ดังนี้

11.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ และทางบก

11.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

11.2.3 ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ

11.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

11.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

11.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

11.2.7 คຸ້ມครอง คູແລ ແລະບຳรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

11.2.8 บຳรุงรักษาศิลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

11.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ
หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

11.3 มีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 68
ดังนี้

11.3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

11.3.2 ให้มีและบຳรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

11.3.3 ให้มีและบຳรุงรักษาทางระบายน้ำ

11.3.4 ให้มีและบຳรุงสถานที่ประชุม การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

11.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

11.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

11.3.7 บຳรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

11.3.8 การคຸ້มครองคູແລและรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

11.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

11.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11.3.11 กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์

11.3.12 การท่องเที่ยว

11.3.13 การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนการและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบล และ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม
ในการจัดระบบสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามมาตรา 16
แห่ง พ.ร.บ. กำหนดแผนการและขั้นตอนและการกระจายอำนาจให้แก่องค์รปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2. การจัดให้มีและบຳรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเรือเทียบ ท่าข้าม และที่จอดรถ

4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

ของท้องถิ่น

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
12. การปรับปรุงชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดการให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและการควบคุมฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรง

มหรสพและการสาธารณสุขอื่น ๆ

24. การจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและ การสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุปได้ว่า รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรภาครัฐที่มีโครงสร้างการบริหาร 2 ฝ่ายซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อบริการประชาชนในการบริหารงานจะอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ และมีการส่งเสริม การสนับสนุน การตรวจสอบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดตามอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นการจัดบริการสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอยางตลาดเดิมชื่อ อำเภอปจิมกาฬสินธุ์ ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2451 หลังจกมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ และแบ่งเขตการปกครองออกเป็นมณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน อำเภอปจิมกาฬสินธุ์ตั้งที่ว่าการอยู่ที่บ้านดงเค็ง หมู่ที่ 4 ตำบลดอนสมบูรณ์ ลักษณะอาคารที่ว่าการอำเภอเป็นอาคารสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง

ต่อมาทางราชการเห็นว่า การตั้งชื่ออำเภอโดยใช้ทิศทางเป็นหลักจะทำให้ประชาชนเข้าใจยาก จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอปจิมกาฬสินธุ์ ("กาฬสินธุ์ตะวันตก") เป็น อำเภอภูแล่นช้าง ใน พ.ศ. 2456 ทั้งนี้เพื่อรักษาชื่อเมืองภูแล่นช้างไว้ไม่ให้สูญหายไป หลังจากนั้นทางราชการได้ย้ายที่ว่าการอำเภอภูแล่นช้างจากบ้านดงเค็ง มาตั้งที่บ้านยางซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของหนองหมาจอก ใน พ.ศ. 2460 จึงมีการเปลี่ยนชื่ออำเภอจาก "ภูแล่นช้าง" เป็น อำเภอยางตลาด ตามชื่อบ้านยางซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญมาจนถึงปัจจุบัน

อำเภอยางตลาด มีพื้นที่ 621.084 ตร.กม. มีประชากร 129,563 คน (2557) ความหนาแน่น 208.60 คน / ตร.กม.

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอยางตลาด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอห้วยเม็กและอำเภอหนองสูงศรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอหนองชัย และอำเภอกันทรวิชัย (จังหวัดมหาสารคาม)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเชียงยืน (จังหวัดมหาสารคาม)

2. การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอขามเฒ่า แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 15 ตำบล 208 หมู่บ้าน

2.1 ตำบลขามเฒ่า	20 หมู่บ้าน
2.2 ตำบลห้วยแก้ว	13 หมู่บ้าน
2.3 ตำบลอุ่มเม่า	12 หมู่บ้าน
2.4 ตำบลบัวบาน	23 หมู่บ้าน
2.5 ตำบลเว่อ	11 หมู่บ้าน
2.6 ตำบลอิฐ	11 หมู่บ้าน
2.7 ตำบลห้วยน้ำคำ	19 หมู่บ้าน
2.8 ตำบลหนองอิเตา	11 หมู่บ้าน
2.9 ตำบลคอนสมบูรณ์	14 หมู่บ้าน
2.10 ตำบลนาเชือก	14 หมู่บ้าน
2.11 ตำบลคลองขาม	19 หมู่บ้าน
2.12 ตำบลเขาพระนอน	9 หมู่บ้าน
2.13 ตำบลนาดี	9 หมู่บ้าน
2.14 ตำบลโนนสูง	12 หมู่บ้าน
2.15 ตำบลหนองตอกแป้น	10 หมู่บ้าน

3. การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอขามเฒ่าประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17 แห่ง ได้แก่

3.1 เทศบาลตำบล โลกศรี ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลอุ่มเม่าและบางส่วนของตำบลคอนสมบูรณ์

3.2 เทศบาลตำบลขามเฒ่า ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลขามเฒ่า

3.3 เทศบาลตำบลบัวบาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบัวบานทั้งตำบล

3.4 เทศบาลตำบลอิฐ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอิฐทั้งตำบล

- 3.5 เทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยน้ำคำทั้งตำบล
- 3.6 เทศบาลตำบลเขาพระนอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเขาพระนอนทั้งตำบล
- 3.7 เทศบาลตำบลอุ่มเม่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอุ่มเม่า (นอกเขตเทศบาลตำบล

โคกศรี)

- 3.8 เทศบาลตำบลโนนสูง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนสูงทั้งตำบล
- 3.9 องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางตลาด (นอก

เขตเทศบาลตำบลยางตลาด)

- 3.10 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยวัง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยวังทั้งตำบล
- 3.11 องค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเว่อทั้งตำบล
- 3.12 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิเฒ่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองอิเฒ่าทั้ง

ตำบล

- 3.13 องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคอน

สมบูรณ์ (นอกเขตเทศบาลตำบลโคกศรี)

- 3.14 องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาเชือกทั้งตำบล
- 3.15 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองขามทั้ง

ตำบล

- 3.16 องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาดีทั้งตำบล
- 3.17 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนอง

ตอกเป็น ทั้งตำบล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนากา ต้นบุญ (2557 : 60 - 61) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1)ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักความมีส่วนร่วม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้านในเขตและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาล พบว่า มี

ระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

3.1) ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ ควรรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในชุมชน รองลงมาคือเทศบาลควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของเทศบาลให้แก่พนักงานภายในเทศบาลและประชาชนเพื่อให้มีความรู้เพื่อขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกันและการออกกฎระเบียบ ควรให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วม 3.2) ด้านหลักคุณธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างอันดีแก่ประชาชนรู้จักกระทำตนในสิ่งที่ควร ยึดหลักคุณธรรม ยึดถือปฏิบัติตามจารีต ประเพณีของชุมชนเป็นหลัก รองลงมาคือ ยึดประโยชน์ของส่วนรวมและความถูกต้องในการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการความให้ความเสมอภาคและความเป็นธรรมกับทุกชุมชนและประชาชนทุกคน 3.3) หลักความโปร่งใส ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ การบริหารจัดการควรให้มีการสรุปผลการปฏิบัติงานต่อประชาชนทุกรอบปีหรือทุกครึ่งปี เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลในทุกด้าน รองลงมาคือ การดำเนินงานแต่ละโครงการตามแผนควรให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบและการทำงานสามารถให้ชุมชนได้ตรวจสอบแผนการปฏิบัติงาน การรับ-การจ่ายตามแผนได้ 3.4) หลักการมีส่วนร่วม ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลให้มากกว่าเดิม 3.5) หลักความรับผิดชอบ ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ การบริหารงานของคณะบริหาร และพนักงานควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของเทศบาลอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นตัวอย่างรองลงมา คือ ปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนอย่างเต็มความสามารถและเต็มที่กับงานที่ทำ และมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติและรับผิดชอบต่อประชาชนในชุมชนต่าง ๆ 3.6) หลักความคุ้มค่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทางเทศบาลตำบลมิตรภาพ อำเภอแก จังหวัดมหาสารคาม คือ นำงบประมาณที่ได้จัดสรร ไปใช้ตามแผนงานที่กำหนดไว้อย่างคุ้มค่า และเพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง รองลงมาคือการจัดการบริหารงบประมาณ ความทำไปตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วนและยึดประโยชน์ของประชาชนส่วนร่วมเป็นสำคัญ

พรรณปพร โศกแปะ (2556 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามหลัก
 ธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดของบุคลากร อำเภอหนองสูงศรี
 จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิ
 บาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ
 ด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรม ด้านความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรท้องถิ่นที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำแนกตามอายุ โดยรวม
 และเป็นรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่ง
 ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้าน
 ความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วน
 จำแนกตาม เพศ รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า
 ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้ องค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่นควรมุ่งเน้นด้านนิติธรรมเพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรให้
 ความเป็นธรรมแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ
 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ ควรกำหนดหน้าที่ความ
 รับผิดชอบให้เจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน ต้องยึดหลักความรับผิดชอบต่อให้มากขึ้น ควรมีเวทีประชาคม
 เพื่อรับฟังปัญหาและความคิดเห็นของประชาชน ควรเน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรให้เกิดความ
 คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ภูมิ อุทรักษ์ (2555 : 88-89) ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล
 ที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพ
 ทอง จังหวัดร้อยเอ็ดการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วน
 ตำบลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
 โพทอง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อการ
 บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพทอง จังหวัด
 ร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง และอบต.ที่สังกัด และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน

ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพหนอง ผลการศึกษาพบว่า

1) การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง และ อบต.ที่สังกัด มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ จัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและพนักงานแสดงความคิดเห็นและซักถามอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้มีกล่องรับข้อคิดเห็น ข้อร้องเรียนไว้ให้กับประชาชนได้แสดงความคิดเห็น มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างชัดเจน จัดให้มีการอบรมพนักงานและสมาชิก อบต. ให้มีความรู้ด้านกฎหมาย มากขึ้น ต้องมีการประเมินผลงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนิน การในทุกปี และปรับกลไกวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ตรงไปตรงมาให้ประชาชนรู้ถึงข้อมูลที่เป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ ตามลำดับ

พระคณพศ กิตติสาร (2554 : 69) ได้ศึกษา การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 31-40 ปี การศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี และมีตำแหน่งลูกจ้าง 2) องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทำงาน พบว่าผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อ

การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4) ปัญหาในการบริหารงานพบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ทราบข้อกำหนดหรือหลักธรรมาภิบาล เกี่ยวกับการบริหารงานในแต่ละส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และบางส่วนยังเห็นแก่พวกพ้องของตนเอง การทำงานในบางเรื่องไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมบุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานตามความรู้สึกของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลงานที่ออกมาการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตการปกครอง ซึ่งมีแนวทางในการบริหารงานดังนี้คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดอบรมให้บุคคลบางส่วนที่ยังไม่ทราบในข้อกำหนดหรือข้อหลักธรรมาภิบาลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไปในทิศทางเดียวกัน คือยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย และหลักเกณฑ์ ที่ชอบธรรม องค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรเปิดเผยงบประมาณประจำปีในการนำไปใช้จ่ายในแต่ละด้าน และการนำงบประมาณไปใช้นั้นให้มีความคุ้มค่าและมีประโยชน์กับประชาชน และจัดสรรงบประมาณไปพัฒนาชุมชนให้ทั่วถึงตามความเร่งด่วนของชุมชนนั้น ๆ โดยไม่คำนึงถึงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

สาทิพย์ บุญมี (2553 : 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร และข้าราชการ พนักงานจ้าง จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ อัตราร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก หลักธรรมาภิบาลที่มีการบริหารจัดการสูงสุด คือ หลักการ มีส่วนร่วม รองลงมา คือ หลักคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาลจัดการต่ำสุด คือ หลักความคุ้มค่า

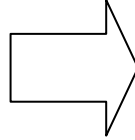
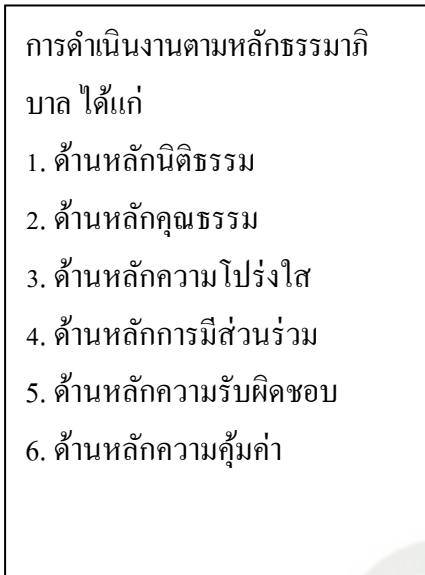
สละ เจริญผล (2551 : 100 - 102) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล ของเทศบาลตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเทศบาลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน หลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความโปร่งใส ตามลำดับ

วาสนา ธรรมจักร (2550 : 59-64) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่ โดยผลการศึกษาพบว่าสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส เป็นลำดับแรก รองลงมาคือหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

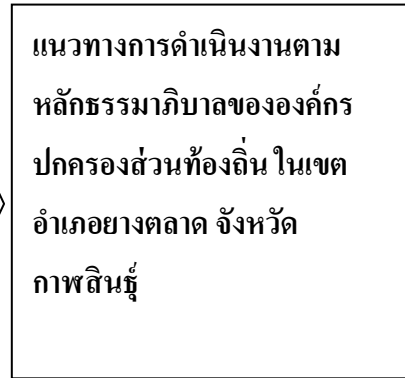
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2546 : 60-62) ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยการเขียนเป็นกรอบแนวคิดเชิงกระบวนการ (สัญญา เคนาภูมิ. 2557 : 33 - 42) รายละเอียดดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1

การวิจัยระยะที่ 2

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย